Väylävirasto
Trafikledsverket

Lausunto

VÄYLÄ/6067/00.03.02/2022

27.09.2022

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan
liikennejaosto

Asiantuntijalausuntopyyntönne 20.9.2022; Jatkokirjelmä UJ 22/2022 vp - U 16/2022 vp

Valtioneuvoston U-kirjelmä: Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin suuntaviivoista Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämiseksi, asetuksen (EU) 2021/1153 ja asetuksen (EU) 913/2010 muuttamisesta ja asetuksen (EU) 1315/2013 kumoamisesta (UJ 22/2022 vp - U 16/2022 vp)

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan liikennejaosto on pyytänyt Väylävirastolta asiantuntijalausuntoa valtioneuvoston U-kirjeen jatkokirjelmästä. Kirjelmä koskee komission ehdotusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin suuntaviivoista Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämiseksi, asetuksen (EU) 2021/1153 ja asetuksen (EU) 913/2010 muuttamisesta ja asetuksen (EU) 1315/2013 kumoamisesta.

Väylävirasto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi asiassa ja korostaa seuraavia asioita:

U-kirjelmässä Suomi tukee näkemystä, jonka mukaan rajat ylittävien yhteyksien kehittäminen Venäjälle ei ole tällä hetkellä enää kansallisesti tai EU-tasolla prioriteetti. Suomi suhtautuu kriittisesti ehdotukseen ydinverkon ratayhteyksien päättymisestä Kouvolaan Vainikkalan sijaan sekä ehdotukseen maanteiden ydinverkon päättymisestä Haminaan Vaalimaan sijaan. Suomi korostaa, että siirto ei vaaranna kyseisten rata- ja tieyhteyksien kehittämistä kansallisista tarpeista käsin.

Väylävirasto puoltaa U-kirjelmässä esitettyjä näkemyksiä. Aiemmin Väyläviraston investointiohjelmaan sisältyneet Venäjän-liikenteeseen kytkeytyvät hankkeet Luumäki-Vainikkala nopeudennosto ja Vainikkalan ratapiha eivät ole sisällytetty viimeisimpään vuosia 2023-2030 koskevaan investointiohjelmaan. Investointiohjelmaan sisältyy kuitenkin edelleen kotimaan liikennettä palvelevat kattavan verkon hankkeet Luumäki-Joutseno välityskyvyn parantaminen ja nopeudennosto, Imatra-Joensuu matka-aikojen lyhentäminen sekä Lauritsalan liikennepaikka.

Väylävirasto
PL 33, 00521 Helsinki
Opastinsilta 12 A, 00520 Helsinki
Puhelin 0295 34 3000
Faksi 0295 34 3700
etunimi.sukunimi@vayla.fi
kirjaamo@vayla.fi
www.vayla.fi

Lausunto

VÄYLÄ/6067/00.03.02/2022

27.09.2022

Väylävirasto pitää tärkeänä, että raideleveyttä koskevissa vaatimuksissa voidaan käyttää kansallista harkintaa, ja että vaatimusten seuraukset eivät muodostu kohtuuttomiksi. Suomen sijainti muuhun Eurooppaan nähden ja nykyisen rataverkon ominaisuudet kuten myös mm. alue- ja yhdyskuntarakenne, liikenne- ja kuljetusmäärät sekä matka- ja kuljetusketjut muodostavat erilaisia lähtökohtia, reunaehtoja ja haasteita raideleveyden rakentamiselle eurooppalaisen standardin (1435 mm) mukaiseksi. Sekä uusien ratayhteyksien että nykyisen TEN-T-verkon ratayhteyksien rakentamista eurooppalaiselle raideleveydelle on arvioitava ja punnittava tarkkaan. Mahdollinen rakentamisen uuteen leveyteen on oltava selkeästi perusteltua. Liikenne- ja viestintäministeriö on parhaillaan käynnistämässä selvitystä raideleveydestä. Selvityksessä tarkastellaan Suomen raideleveyteen liittyviä tulevaisuuden vaihtoehtoja ja niiden hyötyjä ja haittoja. Lisäksi selvitykseen kuuluu jatkoselvitystarpeiden kartoittaminen. Väylävirasto on mukana laatimassa selvitystä.

Väylävirasto pitää hyvänä, että työryhmässä käydyissä neuvotteluissa on selkeytetty, että ehdotuksen mukaan Suomi olisi poikkeavasta raideleveydestään johtuen edelleen TEN-T-asetuksen mukainen erillisverkko, eivätkä rautateitä koskevat vaatimukset siksi velvoittaisi Suomea muutoin kuin ERTMS:n osalta.

Maanteiden osalta komission ehdotus sisältää TEN-T-verkon teiden vaatimuksen rakentaa ns. turvallisia ja turvattuja pysäköintialueita 100 kilometrin välein niille tieosuuksille, joiden keskimääräinen vuorokausiliikenne (KVL) on yli 10 000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Väylävirasto pitää pysäköintialueita raskaan liikenteen kannalta tarpeellisina mutta suhtautuu kriittisesti niiden turvallisuusvaatimuksiin, joita ei pidetä Suomen olosuhteissa perusteltuina.

Jakelu Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan liikennejaosto
Tiedoksi Väylävirasto, kirjaamo
Väylävirasto, johtoryhmä
Ojanen, Tapio
Saarlo, Anna
Helin, Erika
Berg, Inna
Murto, Risto
Nummelin, Markku
Manninen, Ari-Pekka